

Таврійський державний агротехнологічний університет

tkarayeva2011@gmail.com

ГАРМОНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВНЗ

Анотація: у статті окреслено проблеми, що потребують вирішення у навчанні іноземної мови студентів немовних спеціальностей; запропоновано шляхи їх подолання для гармонізації з вимогами Європейських стандартів до випускників університету.

Ключові слова: гармонізація, інтенсифікація навчання, змішане навчання.

Аннотация:

Караева Татьяна. Гармонизация культурно- образовательного пространства: обучение иностранному языку в неязыковом ВУЗе.

В статье определены проблемы, требующие решения при обучении иностранному языку студентов неязыковых специальностей; предложены пути для гармонизации с требованиями европейских стандартов к выпускникам университета.

Ключевые слова: гармонизация, интенсификация обучения, смешанное обучение.

Resume:

Karaieva Tetiana. Culture and Education Area Harmonizing: Foreign Language Teaching at Non-Linguistic University.

The problems needed to be solved when teaching foreign language for students not-majoring it have been defined in the article; the ways to overcome these difficulties have been proposed to correspond to European standard requirements for University graduates.

Key words: harmonization, learning intensification, blended learning.

В умовах розвитку засобів масової інформації та Інтернету, широкого доступу до інформації та історичного досвіду в інформаційному просторі особливої відповідальності набуває освіта, система якої, має будуватися у відповідності з вимогами сучасності.

У зв'язку з цим виникає необхідність розробки та застосування таких методів викладання сучасних мов, які б задовольняли вимогам щодо стимулювання незалежності думки, судження та дії у зв'язку з соціальними вміннями та відповідальністю, які є пріоритетними для життя у демократичному суспільстві [2, с.4]. Тому Академія педагогічних наук актуалізує увагу на необхідності гармонізації освіти, наповненні навчального процесу гуманістичним змістом, що, означає перетворення тих, хто навчається, з об'єкта в суб'єкт освітньої діяльності, ствердження перспектив людини для її буття у майбутньому на засадах людино-центризму [5].

Постановка проблеми. За сучасними стандартами щодо рівнів володіння мовою випускник університету немовного закладу освіти має досягти рівня незалежного користувача мови (B2) та згідно Європейських вимог [1] він має: бути здатним до аналізу та синтезу; вміти організувати процес та планувати його; мати навички роботи на комп'ютері так само як до обробки інформації; вміти вирішувати проблеми, приймати рішення; бути здатним до критичного осмислення та самокритичної оцінки; вміти працювати у команді; бути здатним до роботи в складі міждисциплінарної команди; виконувати етичні зобов'язання; бути здатним до розуміння різноманітності та мультикультурності; мати навички міжособистісного спілкування; бути спроможним до усної та письмової комунікації рідною мовою; знати другу (іноземну) мову.

Такі вимоги зумовлюють необхідність розробки нових підходів до навчання дисциплін «Іноземна мова» (ОКР «Бакалавр») та «Ділова іноземна мова» (ОКР «Магістр») як обов'язкових у немовному ВНЗ; впровадження інноваційних технологій, які б уможливили ефективне засвоєння та

оперування студентами іноземною мовою як засобом міжкультурної комунікації для вирішення проблем, пов'язаних з професійною діяльністю.

Зрозуміло, що попит сучасного суспільства у фахівцях із вже сформованими навичками та вміннями, обумовленими новими цивілізаційними вимогами, визначає роль освіти як пріоритетної сфери діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На підставі аналізу літературних джерел визначено, що сучасні підходи до навчання іноземних мов для професійних цілей задля перебудови та гармонізації освітнього простору мають базуватися, на принципах активізації можливостей особистості (Н.Ф.Коряковцева, С.Ю.Николаєва, D.H.Brown, A.Malley); орієнтованому на зміст навчання (L.Dam; C.Kennedy); навчання, спрямованому на тих, хто навчається (T.Dudley-Evans; G. S Murdoch; D.Nunan; R.Oxford); навчання, що базується на індивідуальній та самостійній роботі тих, хто навчається, встановлюючи норми для себе самого (О.Б.;Бігич, Ю.В.Петровська; Т.Ю.Тамбовкина; О.Б.Тарнопольський, Н.Holec; D.Little; A.Wenden). Тобто, йдеться про необхідність застосування гуманістичних підходів у практику навчання іноземних мов (Н.Ф.Бориско, Т.К.Графова, Л.С.Димова, В.В.Сафонова, L.Dam). У центрі уваги таких підходів знаходиться унікальна цілісна особистість, яка прагне до самоактуалізації, відкрита до сприйняття нового досвіду, здатна на свідомий і відповідальний вибір у різноманітних життєвих ситуаціях [8, с.77].

На жаль, більшість впроваджуваних технологій навчання іноземної мови не відповідають сучасним потребам. Відтак, виникає потреба у врахуванні освітою розмаїття тенденцій, факторів, принципів з метою максимального пристосування до потреб розвитку суспільства потреб конкретного індивідуума [3].

Формулювання цілей статті. Мета статті - окреслити проблеми, які потребують вирішення у навчання іноземної мови студентів немовних

спеціальностей та запропонувати шляхи їх подолання в руслі процесів гармонізації освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження

У проекті Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки визначено основні пріоритети державної політики в галузі освіти, наголошено на необхідності перебудови системи навчання шляхом її гармонізації, окреслено шляхи інтеграції освіти в європейський та світовий освітні простори [7].

Гармонізація освітнього простору України означає узгодженість освітніх пріоритетів, цілей, принципів, положень, норм, градації дипломів, ступенів і кваліфікаційних рівнів, системи кредитів (ECTS), стандартів якості з європейськими [8, с.63].

На жаль, немовні ВНЗ України зазнають дефіцит аудиторного навчального часу, що не сприяє забезпеченню рівня нормативного мовлення незалежного користувача мови. Існуючий стан потребує розробки нових підходів до навчання дисциплін «Іноземна мова» та «Ділова іноземна мова» як обов'язкових у немовному ВНЗ; впровадження інноваційних технологій.

Альтернативою вирішення наведеної проблеми може стати перебудова процесу навчання із застосуванням елементів «змішаного навчання» (blended learning), яке поєднує звичайні аудиторні заняття з широким використанням новітніх технологій таких як Інтернет [10, с.7]. Використання комп'ютерів як засобу комунікації шляхом здійснення студентами Інтернет пошуку фахової інформації на англійськомовних сайтах для виконання навчальних завдань сприятиме інтенсифікації процесу навчання іноземних мов, розвитку англійськомовної інформаційної компетенції [6, с.138] у тих, хто навчається

Доцільність впровадження такого підходу для навчання іноземних мов у немовному ВНЗ доведено практикою та здійснюється на основі принципів, рекомендованих фахівцями для гармонізації освітнього простору у відповідності з Європейськими вимогами.

Висновки. Навчання іноземної (англійської) мови за методикою змішаного навчання має певні переваги та заслуговує на увагу щодо впровадження у навчання іноземної мови студентів немовних ВНЗ.

Список використаних джерел

1. Брайковська Н.С. Інновації у навчальному процесі університету/ Н.С.Брайковська. – Режим доступу: <http://detut.edu.ua/node/348>.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /Наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Захарчин Р.М. Гармонізація відносин вищої школи і ринку праці як необхідна умова інноваційного розвитку суспільства / Р.М. Захарчин.- Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>.
4. Калінічева Г. Євроінтеграційний поступ системи вищої освіти України: нові можливості чи рові проблеми?/ Г. Калінічева. - Режим доступу: <http://viche.info/journal/1594/>
5. Кремень В. філософія людиноцентризму у контексті проблем освіти /В.Кремень. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-251720.html?page=17>.
6. Методика навчання англійської мови студентів-психологів: монографія/ О.Б. Гарнопольський, С.П. Кожушко, Ю.В. Дегтярьова та ін./за наук. ред. О.Б. Гарнопольського. – Д.: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2011. – 264 с.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки // Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>.
8. Український педагогічний словник / Уклад. С.Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
9. *Autonomy and Independence in Language Learning* / Ed. by P. Benson and P. Voller. – London and New York: Langman, 1997. – 270 p.
10. *Sharma P.Blended learning. Using technology in and beyond the language classroom* / P.Sharma, B.Barrett // Oxford: Macmillan, 2007. - 160 p.